

Zagrebski župan — odstopil! Zagrebski župan Heinzl je sklenil odstopiti, ker mu očitajo vse mogoče reči. Dejstvo pa je, da bi nekateri radi drugega, še bolj hrvaškega župana. Torej so se Hrvatje po malem začeli med seboj kregati.

Razkol v Orjuni. Pa zadnji proslavi preboja solunske fronte se je prebodla tudi orjunska fronta. Orjuna se je razklala na dva dela, ki se zdaj krepko med seboj dajeta. »Kraljestvo, ki je razdeljeno samo v sebi, bo razpadlo...«

Hrvatski kmetje nočejo Pribičevića! Radičev poslanec kmet Kovačević je izjavil javno, da on nikdar kot Hrvat ne more sprejeti komande g. Svetozarja Pribičevića nad Hrvati. Kovačević je bil takrat, ko sta bila Pašič in Pribičević skupno na vladi (leta 1925) aretiran z drugimi voditelji vred. Kovačevića so tedaj orjunci tako pretepali, da se je onesvestil. V zaporu so ga položili večkrat na stol in so ga s palicami tako batinali, da so se mu rane mesece in mesece gnobile. In tako se ni godilo samo Kovačeviću, ampak mnogim in mnogim! Če bi sedaj prišel Pribičević do moči in vlade, bi se to »delo« nadaljevalo. Vsi pametni Hrvatje pravijo: »Sam Bog nas varuj Pribičevića!« — Tudi mi Slovenci smo enako kakor Hrvati pod PP-režimom čutili njegovo okrutost. Orjuna, Pribičevićeva garda, je pobijala, pretepavala in strahovala vsakega, kdor ni hotel trobiti v samostojni demokratski rog. To so žalostni spomini! In ker Pribičevića in njegovega Žerjava ter Pivka nočejo na vlado, radi tega Pribičević in zaslepljeni Radičevci divjajo proti vladi dr. Korošca. Mislimo, da se bodo kmalu naveličali!

Krvav političen shod je bil preteklo nedeljo v Cetinogradu. Shod so priredili pristaši Radiča in Pribičevića, prišli pa so na shod tudi drugi. Prvih je bilo na tisoče, nasprotno mislečih pa kakih 20. Vsled medklincev je nastal spor in pretep. In radičevci danes vpijejo, da so se morali braniti pred nasiljem, ko so one med klicarje pobili. Kakšno nasilje 20 — 2000!

*

Večerni komercialni tečaj v Mariboru. Društvo zasebnih trgovskih na stavljencev v Mariboru otvori s 5. no vembrom t. l. večerni komercialni tečaj, kateri je namenjen pred vsem osebam, ki se pripravljajo za vstop v privatne službe, ali pa so že v službah, a si želijo kot obiskovalci(ke) večernih komercialnih tečajev razširiti in poglobiti svoje trgovsko znanje. Predavanje se vrše ob večernih, pri zadostni udeležbi tudi ob popoldan danskih urah. Poučevalo se bo: enostavno, dvostavno in ameriško knjigovodstvo, trgovsko računstvo, nauk o menicah in trgovini, slovensko in nemško korespondenco, slovensko in nemško stenografijo ter strojepisje. Otvorili se bodo tudi še specialni tečaji za hrvaščino, slovenščino, nemščino ter esperanto. Tečaj bo trajal 6 mesecev, vsaki dan od 18.

ali 19. ure dalje. Vpisnina znaša Din 20, šolnina pa za vse predmete 300 D mesečno. riglašenci obiskujejo lahko tudi posamezne predmete, za kar pa znaša honorar mesečno 60 D. Takse za končni izpit ni. Po zaključnem izpitu dobijo obiskovalci izpričevala. Društvo bo brezplačno posredovalo obiskovalcem za nastavitvev. Prijave z atečaj sprejema dnevno od 8. do 12. ure g. Pelikan, Ljudska tiskarna v Mariboru, Sodna ulica 20. 1274

Zdravnica dr. Klara Kukovec sprejema od 1. oktobra t. l. naprej v Mariboru, Krekova ulica št. 18, I. nadst. (blizu gimnazije). 1194

Suhe gobe, fižol in jabolka kupuje po najvišjih cenah Anton Fazarinc, Celje. 1276

Dijaška kuhinja v Mariboru je meseca avgusta in septembra prejela naslednje podpore: Franc Ogrizek, župnik v pokouju v Vojniku, 20 Din; Marko Sagaj, župnik v Breznu, 10 Din; dr. Fran Hojnik, odvetnik, poravnina 100 Din; okrajni zastop v Slov. Bistrici, 300 Din; okrajni zastop v Rogatecu, 1000 Din; Miha Horvat zbral na sedmini pokojnega Franca Simoniča iz Drstelja pri Ptujju 100 Din; okrajni zastop v Gornji Radgoni 1000 Din. Vsem darovalcem najlepša zahvala!

NAŠA DRUŠTVA

Sv. Trojica v Slov. gor. Orlovski odsek priredi v nedeljo, dne 28. t. m., v samostanski dvorani srečolov ob treh popoldne. Pred žrebanjem sreč bo nagovor br. predsednika in šaloigra v treh dejanjih »Zdravnikov strežnika«. Uljudno vabi — odbor.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Našo novo gasilno društvo priredi v nedeljo, dne 21. t. m., veselico in sicer šaloigro »Dr. Vsezal in njegov sluga Stipko Tiček, v društveni dvorani. Prosta zabava s trgatvijo pa v prostorih g. Perko. Vsi prijatelji smeja in poštene zabave se prav uljudno vabijo! Sodeluje šentlenartska godba na pihala in lok. Začetek takoj po večernicah in se vrši v vsakem vremenu. Uljudno vabi — ogor.

Sv. Andraž v Slov. gor. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 21. t. m., ob treh popoldne, igro »Don Fernando«, v treh dejanjih in »Pri gospodi« v dveh dejanjih, združeno z vinsko trgatvijo v društveni dvorani. Iskreno vabljeni!

Gornja Radgona. Dekliška zveza obhaja v nedeljo, dne 21. t. m., 25letnico obstanka. Praznovala bo ta dan z misijonsko prireditvijo v posojilnični dvorani. Na sporedu je govor, deklamacije in igra »Ukradeni biseri« v petih dejanjih ter lepim prizorom. Vsi prijatelji mladine in misijonov prav iskreno vabljeni!

Tremerje pri Celju. Tukajšnji orlovski odsek priredi v nedeljo, dne 21. t. m. ob pol treh popoldne igro »Babilon«, to je šaloigra s petjem v petih dejanjih. Sodeluje godba. Vsi prijatelji poštene zabave vabljeni! Bog živi!

Henrik Sienkiewicz, »Potop«, II. del. Iz poljščine prevlel dr. R. Mole. 496 strani. Broširan izvod stane 100 Din, v platno vezan 124 Din, poštnina 5 Din. Dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Če je povest »Z ognjem in mečem« najboljša Sienkiewiczova povest, je »Potop« najživahnejša in polna najrazličnejših nedosegljivih epizod, pisana napeto od začetka do kraja.

ŠIRITE »SLOV. GOSPODARJA«!

GOSPODARSTVO

Sadite sadno drevje! Zdaj, dokler zemlja ne zmrzne, je čas, da sadimo sadno drevje. Sadno drevesce, ki je čez poletje rastle, sedaj počiva. Zato se ga lahko presadi. Zapomnimo pa si sledeče za zasaditev sadnega drevoja: 1. Sadno drevje sadimo zato in tako, da nam bo rodilo ono sadje, ki ga lahko prodamo. Zato ne kupujemo kar povprek drevesca, ampak jih izberimo in sicer ono sadno drevje, ki nam daje lep, barvan, zdrav in trpežen sad. 2. Sadno drevje kupujemo tam, kjer vemo, da so ga dobro vzredili. Drevesca ne smejo biti prestara, ne nad 4 leta, kar so bila pri tleh in ne nad dve leti, kar so bila pri vrhu pod krono cepljena. Kak meter nad zemljo naj bo drevesce vsaj 6—8 cm v obsegu debelo. Deblo mora biti ravno, proti kroni zoženo ter zdrave in gladke kože. Dobro pogledj drevesce na korenine, ki jih mora biti vsaj 4 do 6 z malimi koreninami. Pazi, če ni na koreninah krvave uši. Če je, takoj razkuži s tobačnim ekstraktom. Pogledj drevesce na krono, kako mu je zrastle. Biti mora enakomerna, z močnimi in vsaj polmeterskimi vejami. 3. Podrobna navodila, kako poroča, dobiš v »Sadjarju« in »Sad-sadiš in katera vrsta se ti najbolj pri nem izboru«. To sta dve knjigi, ki bi jih posebno letos, ko je sadje dalo lepe novce, kupili vsi oni, ki so lahko sadje prodajali. Oni pa, ki so letos bolj žalostno gledali, ko niso imeli sadja, pa še tem bolj te knjige potrebujejo, da bodo znali bolj čuvati drevje in pripravljati sadje. Knjigi se naročata v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in staneta: »Sadjar« 80 Din, »Sadni izbor« pa 95 Din in poštnina.

Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljutomeru vabi na zanimivo predavanje o vrtnarstvu, katero bode imel profesor kmetijske šole v Št. Juriju ob južni žel. gospod Vardjan v nedeljo, dne 28. t. m., v osnovni šoli v Ljutomeru. Začetek po 8. maši ob pol 9. uri dopoldne. Pridite vsi člani in članice, posebno pa gospodinje in dekleta. — Popoldne se vrši vrtnarsko predavanje tudi na C v e n u v šoli.

*

Skrbimo za zdrave hleve! V zimskem času se najbolj pojavljata dve slabi lastnosti marsikaterega hleva: da je mokrotan in pa soparen. Take hleve na prav priprost način napraviš zdrave. Treba je napraviti zračenje. Predere se strop, napravi se kakor kak dimnik podobno cev iz desk. Napravljena pa mora biti cev iz dvojnih desek, da se sopara že v cevi ne ohladi, ampak da odhaja iz hleva. Hlev ne bo več soparen in vlaga bo manj škodljiva. Živini pa prav dobro dene dober zrak! — Poleg zraka pa je tudi zelo važno za vsak hlev, da ima dnevne svetlobe. Živina ljubi svetlobo, ker ji koristi. Izkušnje so dokazale, da so krave veliko boljše

mlekarice, ako so v svetlem hlevu, kakor pa v temnem. Svetloba uničuje tudi razne škodljive glive, ki sicer v temi bohotno rastejo. Zato nikar za zimo ne zabijmo oken v hlevih in jih ne zadelajmo s slamo ali gnojem. Okna naj bodo za svetlobo! Kdor pa dela nova okna v hlevu, naj dela obsežna, da bodo imela do 60 cm višine in do 80 cm širine. — Ako bo dosti svetlobe v hlevu, bo gospodar tudi bolje videl, kaj je treba popraviti, kje je treba za red poskrbeti. Tudi na jasi je treba včasih pogledati, pa jih osnažiti. Ne pravi zastoj pregovor, da krava molze pri gobcu. Ta pregovor ne velja le za krmo, ampak tudi za jasio!

Vinska kupčija je zadnji teden bila precej živahna. Cene so se za boljše mošte nekoliko dvignile. Cene so bile: 16° — 17 K, 17° — 20 K, 18° — 22 K, 19° — 25 K, 20° — 28—30 K. Sortirano blago po 50 para več. Oni, ki imajo dovolj posode, ne prodajajo mošta, ampak ga sami sladkajo in upajo s tem doseči večjo količino sladkorja, oziroma alkohola. Žal, da je sladkor za sladkanje predrag. Nekaj pa se opaža med vinogradniki, da že vedno bolj pojmujejo, kako potrebna jim je na tem polju — združna organizacija.

Vrednost denarja. 1 avstrijski šiling 8.01 Din — 1 nemška marka 13.55 Din — 1 švicarski frank 10.95 Din — 1 francoski frank 2.23 Din — 1 češka krona 1.68 Din — 1 laška lira 2.98 Din — 1 funt šterling 276.23 Din — 1 dolar 56.93 Din.

Tržne cene na mariborskem trgu dne 13. oktobra 1928. Na ta trg so pripeljali špeharji na 36 vozeh 115 zaklani havinj, kmetje so pripeljali 4 voze krompirja, 6 vozov čebule, 8 vozov zelja, 4 voze seña in 2 voza slame. Cene so bile sledeče: špeh 15 do 30 Din; meso od svinj 16 do 18 Din; krompir 1.25 do 1.50; čebula venec od 2 do 7 Din; zelje glava 50 para do 6 Din; kumarce 50 para do 1.50 Din. — Pšenica 1 kg 3 Din, rž žito 2.50 Din, ječmen 2.50 Din, oves 1.50 Din, kuruza 2.50 Din, proso 2.50 do 3 Din, fižol 3 do 4 Din. — Kokoši komad 35 do 40 Din, piščanci 30 do 65 Din, race 30 Din komad, purani 65 do 80 Din, ribe morske 20 Din, domači zajci 10 do 25 Din. — Seno 130 do 160 Din, slama 60 do 80 Din. — Karfijola 10 do 35 Din, česen 16 do 18 Din, ohrovt glava 1 do 5 Din, sveže zelje 1.25 Din, kisló zelje 5 Din, kislá repa 3 Din, buče 1 do 4 Din, paradižniki 5 do 6 Din, en azelena 1 do 2 Din, šopek peteržilja 50 para, endivija komad 25 do 2 Din, zelenjava k juhi 50 para, glavata salata 50 p do 1 Din, hren 8 do 10 Din, špinača kupček 1 Din, gobe kupček 2 do 2.50 Din, jabolka 4 do 8 Din, hruške 5 do 9 Din, breskve 5 do 10 Din, grozdje 8 do 10 Din, mleko liter 2.75 do 3 Din, smetana 12 do 16 Din, maslo surovo 1 kg 40 do 44 Din, čajno 50 do 65 Din, kuhano 44 do 48 Din, sir komad 4 do 7 Din, jajca komad 1.75 do 2 D, med 20 do 25 Din.

Sejmsko poročilo. Na svinjski sejmem dne 12. oktobra 1928 je bilo pripeljanih 334 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 90 do 125 Din, 7 do 9 tednov stari 225 do 250 Din, 3 do 4 mesece stari 360 do 450 Din, 5 do 7 mesecev stari 480 do 500 Din, 8 do 10 mesecev stari 550 do 650 Din, 1 leto stari 1000 do 1300 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16 do 18 Din.

Učeno se sprajme za krojaško obrt pri:
Dvoršak, Maribor, Vrbanova 6. 1280

Gospodarska slika Slovenije.

Spoznavajmo svojo domovino tudi od gospodarske strani! Gospodarska slika Slovenije nam bo pokazala, v kakšnem gospodarskem položaju se nahaja danes slovenski narod in v katero smer se njegovo gospodarstvo za bodočnost obrača.

Slovenija premalo pridelala.

Slovenija ima za svoje prebivalstvo premalo zemlje sploh, in premalo rodovitne, da bi preživela prebivalce. Površine je 1,619.712 ha. Od tega je 836.358 ha polja, 690.633 gozda, ter 92.703 ha nerodovitnega sveta. Dobra polovica slovenskih kmetij ima le do 5 ha zemlje. Gozda ne zadostuje povsod za pokritje primanjkljaja v gospodarstvu. Tudi živinoreja nima tistih ugodnih pogojev, kakor druge države. Zato Slovenija ni poljedelska dežela, pač pa morajo kmetje tu druge panoge kmetijstva gojiti, morajo drugega zaslužka imeti, da se vzdržijo v gospodarskem ravnotežju.

Koliko premalo pridelala Slovenija?

Krušnega žita pridelala Slovenija od 800.000 do 900.000 centov premalo na leto. Žita za krmilo do 500.000 centov premalo, fižola in stročja sploh 28 tisoč centov premalo. Slovenija sicer toliko ne uvažja, a to kaže, da prehra na Slovenije ni zadostna, ni urejena. Ako bi to količino izpremenili v ceno, bi to bil primanjkljaj 170 milijonov Din.

Kaj Slovenija pridelala za odprodajo?

Več kakor se v Sloveniji uporabi, se pridelala krompirja 115.000 centov, repe 17.000 centov, zelja 15.000 cent., vina 29.000 hl, sadja 150.000 centov. Ta izvoz bi znašal okrog 95 do 100 milijonov Din na leto. Poleg tega pa pridejo še posebne panoge kot hmeljarstvo, ki je poseben dohodek štajerske pokrajine.

Živinoreja Slovenije.

V Sloveniji je najmogočnejša panoga kmetijstva — živinoreja. Nad polovico vse zemeljske površine služi živinoreji, in sicer do 67% vse zemlje. Leta 1924 smo pridelali na tej površini 8,678.349 centov sena, 1,066.647 centov detelje, 340.096 centov lucerne. S to krmo smo redili 61.139 konj, 411.000 goved, 309.213 prešičev, 327 oslov, 16.057 koz, 1,041.000 perutnine. Toda tudi živinoreja nazaduje. Ni izvoza, doma so cene zelo nizke.

Listnica uredništva

H. G., Marija Reka: Za vaše želje in zahteve glede lista smo vam prav hvaležni. Glede članka od 4. X. pa sporočamo, da smo in bomo stali na pozitivnem stališču tudi proti onim, ki bi eventualno ne hoteli z nami in bi raje razdor. Glede dopisov pa sporočamo, da sedanje uredništvo ni nobenega zavrnilo, ne da bi to v listnici omenilo. Bog vas živi! — Sv. Martin: Vaš dopis je zadnjič izostal pomotoma. Zato je sedaj priobčen. Vašo vzgledno požrtvovalnost pa poznamo in smo vam hvaležni! — S. F., Ljubljana: Dopis o smrti prejeli od drugod. Vaš je poleg tega za naš majhen list veliko preobširen. Pa drugič kaj. Pozdrav!

ZA NAŠO DECO

TOPLO IN MRZLO.

(Pravljica.)

Nekoč je živel mož, ki je tam daleč v temnem gozdu sekal drva. K njemu je nekega dne pristopil majhen palček, ki je bil kaj prijazen in dobre volje. Bilo pa je zelo mrzlo, saj je bilo sredi zime, in moža, ki je sekal drva, je močno zeblo v roke. Zato je sekuro večkrat odložil, pa si je sopol v roke, da bi se segrel.

Palček je to videl in je vprašal, čemu to dela. Drvar mu je razložil, da si s toplim dihom iz ust segreva premrle roke. Palček mu je verjel in je bil zadovoljen z odgovorom.

Ko pa je napočil poldan, si je hotel drvar na ognju skuhati obed. Palček je bil ostal pri njem in je radovedno gledal, kaj da bo. Ko je bila jed gotova in se je še močno kadila, drvar ni hotel čakati, da bi se ohladila, ker je bil zelo lačen. Prijel je torej za žlico in je začel zajemati. Ker pa je bila jed še jako vroča, je pihal v žlico, še preden jo je nesel v usta. Palčku se je to kaj čudno zdelo. Rekel je: »Ali jed še ni dovolj vroča od ognja, da še nanjo pihaš, kakor prej na premrle roke?« — Drvar mu je pa odgovoril, da zdaj to dela, da bi vroče grizljaje ohladil.

Tega palček ni mogel razumeti. Zato je rekel: »Ti si bitje, katerega me je strah. Iz ust ti prihaja zdaj toplo, zdaj mrzlo. Ne, pri tebi mi ni obznanja!« In odšel je brzo še dalje v temni gozd. To je bil pameten palček!

ČUDEN ZID.

Prebivalci samotne kmetije so bili nekoč med vojno v velikem strahu. Nastopila je noč, sovražnik je hodil po tistih krajih in zdaj tu, zdaj tam je bilo nočno nebo rdeče od gorečih hiš, kakor da bi bilo s krvjo pobarvano. Vrh tega je bila še zima in vreme je postajalo čimbolj mrzlo in viharo. Ljudje na kmetiji niso bili varni niti za trenutek, da se ne bi prikazal ropajoči in požigajoči sovražnik tudi pri njih, da bi jih pognal od hiše ven v mrzlo noč.

Dedek in babica, starši in otroci so ostali vso noč v sobi in so molili. Babica je čitala iz starega molitvenika. V neki molitvi z naslovom: »Molitev za čas vojne« so bile besede: »Ljubi Bog, postavi močan zid okoli te hiše, da sovražnik ne bo mogel blizu!« Hlapec, ki je bil tudi v sobi, je menil, da bi bilo vendar preveč zahtevati od Boga, naj-napravi celo zid okoli hiše.

Noč je prešla, a sovražnika ni bilo videti. Vsi so se temu čudili. Ko so pa v jutro hoteli skozi hišna vrata na prosto, so videli, da je veter nakopičil pred hišo toliko snega, da je bila hiša kakor z zidom zavarovana in skrita pred sovražnikovimi očmi.

Vsi so občudovali božjo previdnost. Babica pa je rekla: »Vidite, tako je